

К.О. Вольська, аспір.
О.В. Вольський, здобувач

Житомирський державний технологічний університет

ПРОЕКТУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЯК СТАДІЇ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ “БУХГАЛТЕРСЬКЕ ДОКУМЕНТУВАННЯ”

(Представлено д.е.н., проф., Легенчуком С.Ф.)

Висвітлено питання проектування та моделювання бізнес-процесу “бухгалтерське документування”, в результаті чого побудовано модель бізнес-процесу “бухгалтерське документування” та окреслено напрями побудови алгоритмів здійснення даного процесу.

Ключові слова: проектування, моделювання, бізнес-процес, бухгалтерське документування.

Постановка проблеми. Документування у науці про бухгалтерський облік є одним з найважливіших елементів методу, адже документ є входом у систему бухгалтерського обліку. Слід зауважити, що саме по собі документування не можна розглядати окремо від інших елементів методу бухгалтерського обліку. Він нерозривно пов'язаний з *подвійним записом*, адже складання одного первинного документу передбачає певну кореспонденцію *рахунків*, у будь-якому випадку відбувається перmutація або модифікація в *балансі*. В будь-якому первинному документі об'єкти бухгалтерського обліку виражені (*оцінені*) в грошовому еквіваленті. Елементи методу *калькулювання*, *інвентаризація* та *звітність* також базуються на елементі методу документування.

Процес документування з позиції організації бухгалтерського обліку та процесного підходу може бути представлений як окремий бізнес-процес на підприємстві, яким можна ефективно управляти, який можна удосконалювати та оптимізувати.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання управління бізнес-процесами висвітлені у працях К.Є. Самуйлова, М.Саттона, Н.В. Серебреннікової, М.Хаммера, Дж.Чампі, А.В. Чукаріна, Н.В. Яркіної та інших.

Викладення основного матеріалу. На сьогодні досить актуальними є питання щодо управління бізнес-процесами, їх модернізації. Для побудови ефективних бізнес-процесів слід виокремлювати стадії життєвого циклу (далі – ЖЦ) управління бізнес-процесами (далі БП), які в подальшому поетапно впроваджуються на підприємстві. Перш ніж визначити стадії життєвого циклу управління бізнес-процесом документування необхідним є вивчення підходів до їх виділення в цілому по відношенню до різних бізнес-процесів на підприємстві.

У більшості випадків управління бізнес-процесами ґрунтується на підході Лемінга–Шухарта, що передбачає виділення таких його етапів (стадій) життєвого циклу, як планування, виконання, перевірка та вплив (управління, коректування); даний підхід має назву цикл Лемінга–Шухарта. Більш розширеним підходом до виділення стадій життєвого циклу (далі – ЖЦ) управління БП є використання концепції процесного управління підприємством BPM (*Business Process Management*), згідно з якою виділяються такі етапи ЖЦ управління БП:

- 1) проектування, моделювання;
- 2) впровадження, документування;
- 3) розгортання, виконання;
- 4) моніторинг та оцінка;
- 5) аналіз та оптимізація [3].

Ґрунтуючись на наведених вище підходах до виділення етапів ЖЦ управління БП, можливим є виокремлення та обґрунтування етапів ЖЦ управління БП “бухгалтерське документування” (далі – БПБД) (табл. 1).

Таблиця 1

Стадії ЖЦ управління БПБД

№ з/п	Стадії ЖЦ управління БП згідно з циклом	Стадії ЖЦ управління БП за концепцією BPM	Стадії ЖЦ управління БПБД

	Лемінга–Шухарта		
1.	планування	проектування	визначення плану дій щодо створення документообігу
2.		моделювання	дії щодо визначення найбільш оптимальних шляхів організації процесу документування <u>на підприємстві</u> , тобто створення моделі БПБД <u>на підприємстві</u>
3.	виконання	впровадження	реалізація дій щодо створення документообігу на підприємстві, а саме, визначення осіб, відповідальних за складання, обробку та зберігання бухгалтерських документів; встановлення програмного забезпечення
4.		документування	прописання в організаційно-розпорядчих документах відповідальних осіб за складання, обробку та зберігання бухгалтерських документів (графік документообігу, положення про порядок документування на підприємстві тощо)
5.		розгортання	ознайомлення осіб, відповідальних за складання, обробку та зберігання бухгалтерських документів з їх правами та обов'язками
6.		виконання	документування господарської діяльності підприємства відповідно до розроблених та впроваджених етапів (описаних вище) – створення первинних документів на папері або за допомогою програмного забезпечення, їх обробка, формування реєстрів обліку та звітності, архівування бухгалтерських документів
7.	перевірка	моніторинг	виконання дій зі спостереження за процесом документування, зокрема, виявлення слабких місць, недоліків
8.		оцінка	на підставі проведеного моніторингу оцінювання ситуації, що склалася в результаті впровадження розробленої на етапах проектування та моделювання моделі процесу документування, – чи необхідно проводити аналіз ефективності даного процесу, чи керівництво підприємства та власника БПД все влаштовує
9.	вплив	аналіз	розрахунок показників ефективності процесу документування на підприємстві
10.		оптимізація	на підставі здійсненого аналізу ефективності процесу документування вживання дій щодо усунення виявлених недоліків

Поряд із виділеними стадіями (етапами) ЖЦ БПД слід визначити тип моделі ЖЦ БПБД з метою полегшення управління та підвищення ефективності від розробки та впровадження БПБД. Так, на сьогодні існує два основні типи моделей життєвого циклу проектів, зокрема, прогнозуючий та адаптивний типи (табл. 2).

По відношенню до БПБД доцільним є використання моделі “водоспад” або ж каскадної, оскільки при розробці та впровадженні останньої, етапи ЖЦ (планування, виконання, перевірка та вплив) будуть відбуватися у зазначеному порядку та в одному життєвому циклі повторюватися не повинні, також кожен новий етап буде починатися виключно після закінчення попереднього. Таким чином, виконання БПБД не може починатися, поки не здійснено його проектування та моделювання, перевірка БПБД неможлива, поки не відбувся етап виконання, відповідно аналізувати й оптимізувати БПБД неможливо без його моніторингу та оцінки.

Таблиця 2

Типи моделей життєвого циклу проектів (систематизовано на основі [1])

Типи моделей життєвого циклу проектів			
прогнозуючий		адаптивний	
Водоспад, каскадна	лінійне упорядкування фаз, які можуть бути суворо послідовними або деякою мірою перекриватися, жодна з фаз зазвичай не повторюється	Адаптивна розробка програмного забезпечення (Adaptive Software Development, ASD)	визначається місяцю, ґрунтується на компонентах, передбачає ітеративні цикли та цикли з відомою тривалістю, які визначаються ступенем ризику, та дозволяє зміни

<i>Прототипування</i>	розробка функціональних вимог та топологічне проектування здійснюються одночасно	<i>Екстремальне програмування (Extreme Programming, XP)</i>	команди розробників, менеджерів та користувачів, програмування виконується парами, ітеративний характер процесу, колективне володіння кодами програм
<i>Швидка розробка програми</i>	ґрунтується на використанні еволюціонуючого прототипу, який не відкидається	<i>SCRUM</i>	подібний наведеним вище адаптивним життєвим циклам, виконується на ітеративній основі, ітерації носять назву “спринтів”, мають тривалість порядку 30 днів (типове значення); кожен “спринт” повинен дати на виході певний ступінь функціональності продукту; активна роль керівництва протягом всього життєвого циклу
<i>Інкрементна побудова</i>	розбиття великого об'єму проектних-конструкторських робіт на послідовність більш малих складових частин		
<i>Спіраль</i>	повторення одного і того ж набору фаз життєвого циклу, таких як планування, проектування, побудова та оцінювання, доти, поки розробка продукту не буде завершена		

Визначивши кожну зі стадій ЖЦ управління БПБД, виникає необхідність їх детального вивчення або ж розробки, адже на сьогодні відсутні системні дослідження з управління БПБД в системі бухгалтерського обліку. Тому перспективними напрямками дослідження є: розробка можливих проектів та моделей БПБД; дослідження можливості їх виконання в практичній діяльності (впровадження, документування, розгортання та виконання); визначення шляхів перевірки функціонування створеного й організованого процесу – моніторинг та оцінка; розробка методик здійснення аналізу ефективності БПБД та оптимізації даного процесу, тобто скорочення використовуваних ресурсів для забезпечення БПД та досягнення більших результатів.

Зупиняючись більш детально на першій стадії БПБД – планування, яка, у свою чергу, включає в себе стадії проектування та моделювання, першочергово слід зазначити про актуальність такого дослідження. Зокрема, на сьогодні питання проектування моделі управління діяльністю підприємства, застосування інформаційних технологій та оцінка ефективності діяльності стають важливими для більшості сучасних підприємств. Проектування та оптимізація БПБД, а також його автоматизація забезпечать урахування інтересів усіх груп користувачів системи бухгалтерського обліку.

Таким чином, першим етапом управління будь-яким бізнес-процесом, у тому числі БПБД, є його проектування та моделювання. Проектування та моделювання бізнес-процесів на сьогодні мають сучасні назви “бізнес-інжиніринг” або ж “реінжиніринг”. Основоположниками даного напрямку ведення бізнесу слід вважати М.Хаммера та Дж.Чампи. Науковці детально описують реінжиніринг бізнес-процесів, зокрема, зазначають таке: “...до реінжинірингу не відносяться коригування вже існуючого і поступові зміни, що не зачіпають основних структур, або залатування окремих дірок в існуючих системах. Реінжиніринг – це відмова від усталених процедур, свіжий погляд на роботу зі створення продукту або послуги та надання цінності клієнту” [7, С. 51]. Проте у наукових працях різних вчених і науковців можна зустріти, окрім поняття “реінжиніринг”, і такі як “інжиніринг”, “бізнес-інжиніринг”, “моделювання”. У наукових та практичних виданнях наведені поняття часто переплітаються та ототожнюються, тому в ході дослідження більш детально розглянуто підходи до трактування даних понять з метою їх розмежування та правильного розуміння. Систематизовані результати проведеного дослідження представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Порівняння понять “моделювання”, “інжиніринг”, “бізнес-інжиніринг” та “реінжиніринг”

Моделювання	Інжиніринг	Бізнес-інжиніринг	Реінжиніринг
процес розробки моделей певних явищ	вид діяльності з надання інженерно-консультаційних	це процес проектування, створення	принципове переосмислення та

або процесів, що дозволяє формалізувати діяльність підприємства	послуг, робіт проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного характеру, розробки рекомендацій для ефективного управління діяльністю підприємства	моделей (формалізація) бізнес-процесів з метою досягнення основних цілей бізнесу найбільш оптимальним шляхом	радикальна перебудова бізнес-процесів з метою отримання найкращих результатів, використовуючи якомога менше ресурсів
---	---	--	--

Моделювання є найпершим поняттям у даному ланцюжку термінів, що передбачає формалізацію певних явищ або процесів та лежить в основі інжинірингу та реінжинірингу, є одним із методів їх реалізації. Бізнес-інжиніринг є видом інжинірингу, адже останній містить не лише пропозиції щодо управління, але й інженерні, конструкторські послуги тощо. Реінжиніринг по своїй суті є процесом інжинірингу за винятком того, що він передбачає перебудову вже існуючого бізнесу, тобто є повторним та кардинально новим інжинірингом на тому чи іншому підприємстві.

Моделювання будь-якого бізнес-процесу вимагає застосування ряду його методів. Основними методами моделювання бізнес-процесів, які лежать в основі здійснення бізнес-інжинірингу та реінжинірингу, є схема, функціональна блок-схема потоку, схема контролю, Діаграма Ганта, PERT-діаграми та IDEF.

Слід також зупинитися на питанні, чи бізнес-інжиніринг або реінжиніринг необхідно здійснювати виключно в умовах комп'ютеризації діяльності підприємства, адже документування у сучасних умовах господарювання, в більшості випадків, здійснюється в автоматизованих системах, або ж за умов часткової комп'ютеризації. Ручне ведення бухгалтерського обліку, зокрема, реалізація документообігу, вже не є актуальним питанням сьогодення. Таким чином, дослідження питань бізнес-інжинірингу та реінжинірингу бізнес-процесу документування слід розглядати у двох випадках: 1) за умов повної комп'ютеризації бухгалтерського обліку на підприємстві, у тому числі й документування; 2) за умов часткової комп'ютеризації бухгалтерського обліку та документообігу. Приймаючи рішення, чи проводити бізнес-інжиніринг або реінжиніринг, слід врахувати зміни в організаційній структурі підприємства та рівень автоматизації процесів, на які вони спрямовані.

Визначивши різницю між поняттями “моделювання”, “бізнес-інжиніринг” та “реінжиніринг”, а також випадки їх реалізації, вважаємо за доцільне розробити приклад проекту та моделі БПД. Під поняттям “проект” слід розуміти план створення чогось, містить опис, креслення, макети тощо, а під “моделлю” – зразок нового виробу, зразковий екземпляр чогось; ...схема якогось явища або фізичного об'єкта [2]. Проект є більш узагальненим етапом зі створення певного процесу, а модель є більш конкретним етапом для визначеного підприємства, враховує специфіку його діяльності, також модель включає певну множину послідовних алгоритмів дій на основі вже описаного на стадії проектування бізнес-процесу.

При проектуванні БПД слід визначити описати процес, що створюється, визначити питання, на які повинен відповідати проект, що розробляється (табл. 4), зокрема: 1) які об'єкти (операції, дії щодо документування) повинен обслуговувати БПД, що проектується; 2) визначити суб'єкти, які будуть виконувати дії щодо обслуговування БПД; 3) на якій ділянці та за який проміжок часу повинні виконуватися суб'єктами дії в межах БПД; 4) який кінцевий продукт і яким користувачам повинен надавати БПД, що проектується.

Таблиця 4

Опис бізнес-процесу документування на стадії проектування

Складові, що забезпечують БПД	Опис складових, що забезпечують БПД
Об'єкти (операції, дії щодо документування), які повинні обслуговувати БПД, що проектується	Всі господарські операції, що відбуваються на підприємстві; складання документу в паперовій (електронній) формах, підписання документу, передача документу до відділу бухгалтерії
Суб'єкти, які будуть виконувати дії щодо обслуговування БПД	Головний бухгалтер, рядові бухгалтери, матеріально-відповідальні особи, члени інвентаризаційної комісії
Ділянки та проміжок часу, за які повинні виконуватися окремі дії БПД	Склад, бухгалтерія, відділ збугу тощо. Проміжки часу встановлюють у ході моделювання БПД
Який кінцевий продукт і яким користувачам повинен надавати БПД, що проектується	Кінцевий продукт: зведена у звітності достовірна інформація, підтверджена документально; користувачі – управлінський персонал підприємства, органи податкової служби, соціального страхування, статистики тощо

Відповідно, формалізована форма проекту БПБД буде мати вигляд, наведений на рисунку 1. Представлений проект відображає виключно етапи життєвого циклу окремого документу. Слід зазначити, що даний проект може мати дещо інший вигляд, зокрема, третя стадія – виконання первинного документу, адже первинний документ може виступати наслідком ФГЖ, і тоді дана стадія буде передувати усім іншим.

Описавши БПБД на стадії проектування, зокрема, визначивши його складові та етапи, слід переходити до більш конкретного етапу – моделювання, який дозволяє врахувати специфіку підприємства та побудувати конкретні алгоритми реалізації БПБД. У цілому під моделюванням бізнес-процесів слід розуміти процесове відображення (як правило графічне) діяльності підприємства з тим, щоб у подальшому представлені процеси можна було аналізувати та вдосконалювати. Відповідно, в результаті моделювання бізнес-процесів створюється бізнес-модель. Під бізнес-моделлю слід розуміти формалізований (графічний, табличний, текстовий, символічний) опис бізнес-процесів, який відображає реально існуючу або очікувану діяльність підприємства [5].

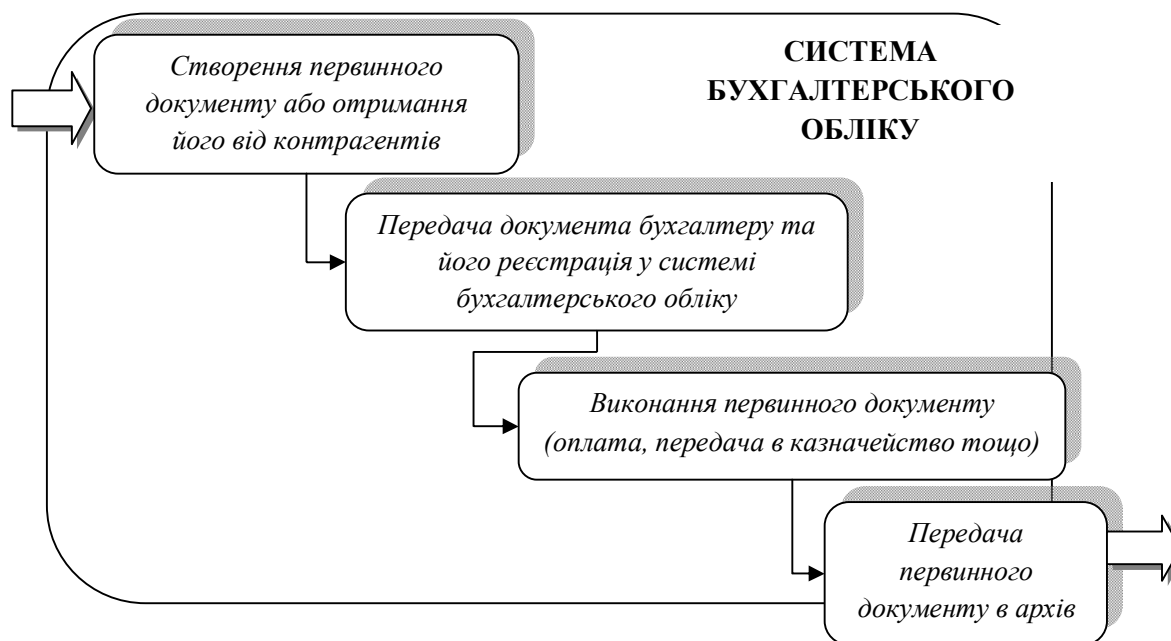

Рис. 1. Проект побудови БПБД за окремими первинними документами (за умови комп'ютеризованого бухгалтерського обліку)

На сьогодні одним із відомих підходів до побудови моделей документообігу є кінцево-автоматна модель теорії автоматів. Як зазначає М.Ю. Круковський, базовою парадигмою теорії автоматів є формалізація змін станів деякої математичної моделі системи відповідно до деякої зумовленої логіки здійснення перетворення інформації [4]. Теорію автоматів цілком можна застосувати щодо системи бухгалтерського обліку, в якій відбувається перетворення інформації, зокрема, таке перетворення забезпечується через процес документування.

Згідно з теорією автоматів, як об'єкт, що моделюється, розглядається так званий композитний документообіг, в якому беруть участь як електронні, так і паперові представлення документів. Композитний документообіг представляється трьома елементами:

$$Dm = \{U, D, \Phi\},$$

де Dm – формальна модель документообігу; U – множина учасників; D – множина дій; Φ – множина станів документів [6].

Під композитним документообігом слід розуміти “документообіг, який при русі документів використовує як електронні, так і паперові носії, а також композитні рішення” [4]. На сьогодні даний вид документообігу є найбільш розповсюдженим, адже навіть перейшовши на комп'ютеризоване ведення бухгалтерського обліку підприємства продовжують використовувати частину документів у паперовій формі (отримують від контрагентів, роздруковують з комп'ютера тощо).

На сьогодні найбільш поширеними моделями побудови композитного документообігу є наступні (рис. 2).

З викладеного зрозуміло, що за основу для побудови будь-якого виду моделі документообігу в системі бухгалтерського обліку слід використовувати три основні складові, а саме: *множину учасників в процесі документообігу, множину дій, що здійснюються учасниками документообігу та множину станів документів*. У дослідженні за основу взятий процесний підхід як до виділення самого процесу документообігу, так і відносно до його побудови. Таким чином, слід більш детально розглянути саме *структурну модель* бухгалтерського документообігу, оскільки в її основі лежить проектування бізнес-процесу та його реалізація в практичній діяльності.

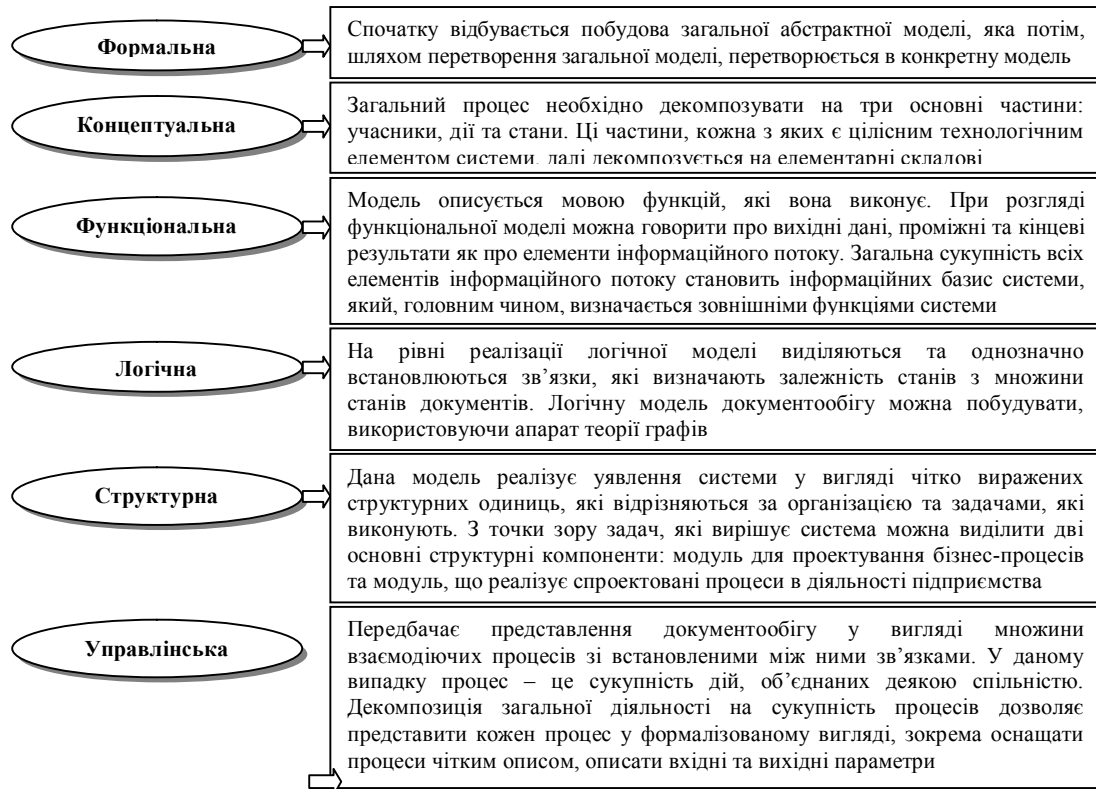

Рис. 2. Моделі побудови композитного документообігу (систематизовано на основі [4])

Таким чином, визначивши на стадії проектування БПД складові моделі БПД (об'єкти, що повинен обслуговувати БПД; суб'єкти, які будуть виконувати дії щодо обслуговування БПД; структурні підрозділи та часові проміжки виконання БПД; кінцевий продукт і перелік користувачів) та в результаті їх декомпозиції у три складові (множина учасників у процесі документообігу, множина дій, що здійснюються учасниками документообігу та множина станів документів), а також, взявши за основу структурний вид моделі, можемо описати складові моделі БПД (табл. 5) та представити їх у формалізованому вигляді (рис. 3) відобразити БПД з метою переходу на наступну стадію його життєвого циклу – виконання.

Таблиця 5

Характеристика складових моделі БПД

Складові моделі БПД	Характеристика
множина учасників у процесі документообігу	учасниками БПД є суб'єкти, що забезпечують процес документування на підприємстві, зокрема, це можуть бути матеріально-відповідальна особа, комірник, менеджер зі збуту, бухгалтер
множина дій, що здійснюються учасниками документообігу	дана складова буде залежати від наступної складової <i>c</i> , адже залежно від можливих на підприємстві станів документів будуть здійснюватися дії суб'єктами, що забезпечують процес документування (складова <i>a</i>). Так, діями учасників документообігу можуть бути: створення документу, його реєстрація, підписання, затвердження, обробка, передача в архів тощо
множина станів документів	1) документ до створення, 2) створений документ,

	3) документ до реєстрації, 4) зареєстрований документ, 5) документ до підписання (затвердження), 6) підписаний (затверджений) документ, 7) документ до обробки, 8) оброблений документ, 9) документ до передачі в архів; 10) документ, переданий в архів на зберігання
--	--

Наведені складові таблиці 5 є тісно взаємопов'язаними та взаємозалежними, а також можуть розширюватися або ж звужуватися, залежно від специфіки господарської діяльності конкретного підприємства.

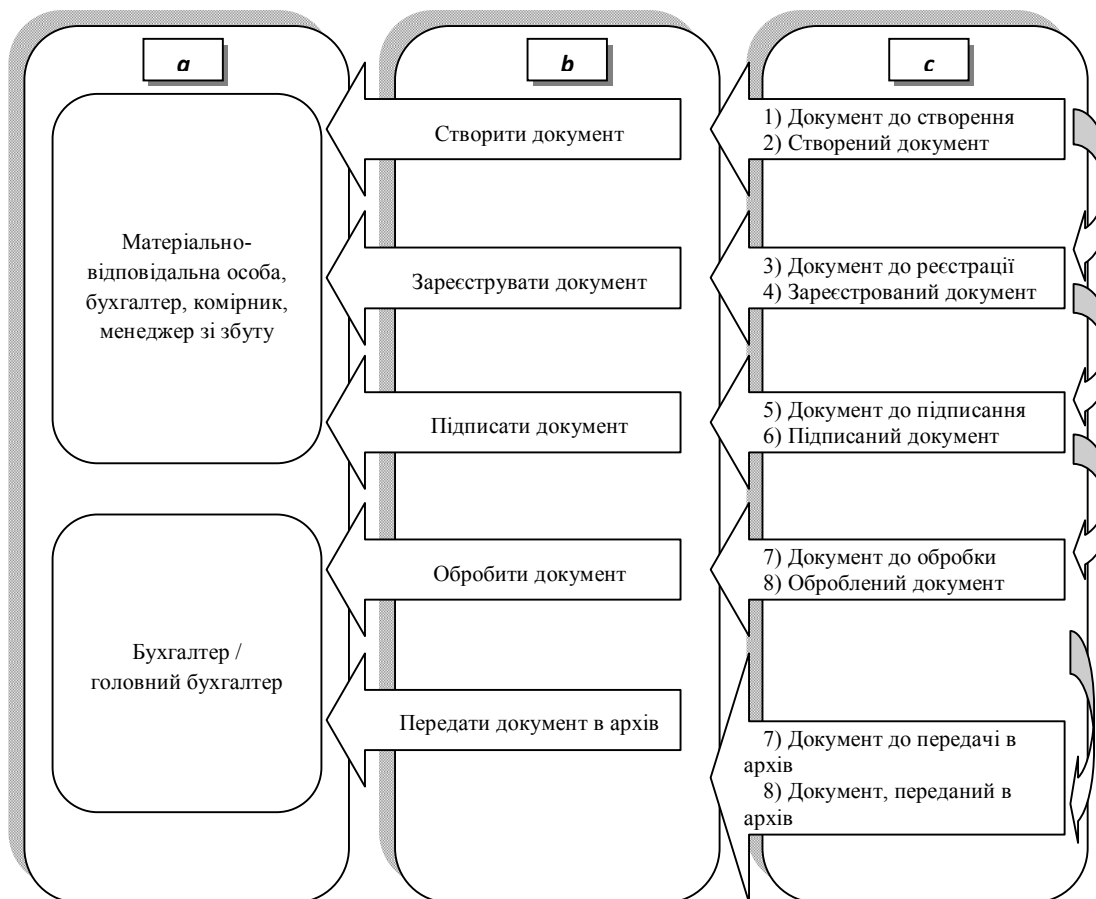

Рис. 3. Модель БПБД

При побудові моделі БПБД слід відштовхуватися від множини станів документів, адже від них буде залежати кількість учасників у процесі документообігу та їх дії; наступним кроком є визначення дій, необхідних для забезпечення реалізації станів документів, відповідно до чого можливою буде реалізація наступного кроку – визначення кількості учасників, які будуть забезпечувати БПБД. Модель БПБД на підприємстві представлена на рисунку 3.

Використовуючи представлену модель, можна створювати алгоритми двома способами:

- 1) за окремими первинними документами;
- 2) відповідно до суб'єктів, що забезпечують БПБД.

Вважаємо, кожен алгоритм повинен містити таку інформацію: 1) вид документа; 2) підрозділ, де створюється документ; 3) хто створює і підписує документ; 4) підстава створення документа; 5) термін створення і виконання документа; 6) куди документ передається для обробки та обліку; 7) термін передачі документа після виконання; 8) де і скільки зберігається документ.

За своєю сутністю кожен такий алгоритм є графіком документообігу, представлений у формалізованому вигляді, що дозволяє полегшити створення та управління БПБД на підприємстві.

Висновки. За результатами проведеного дослідження стадій життєвого циклу бізнес-процесу “бухгалтерське документування”, зокрема, проектування та моделювання, можна зробити такі висновки:

1. Дослідження типів моделей життєвого циклу проектів дозволили визначити тип моделі для БПБД, зокрема, водоспадний (каскадна модель), який передбачає реалізацію стадій життєвого циклу послідовно, у зазначеному порядку, кожна нова стадія буде починатися після закінчення попередньої.

2. Зважаючи на зростання ролі корисності інформації в сучасному суспільстві, яку надає система бухгалтерського обліку, та першочерговість питань ефективності діяльності підприємства, визначено необхідність дослідження першої стадії БПБД – планування, яка включає два етапи: проектування та моделювання.

На стадії проектування описано складові, що забезпечують БПБД (об'єкти БПБД; суб'єкти, що забезпечують БПБД; ділянки та проміжки часу, за які повинні виконуватися дії учасниками БПБД; кінцевий продукт БПБД і його користувачі), а також визначено етапи реалізації БПБД.

При побудові моделі БПБД у дослідженні взято за основу кінцево-автоматну модель теорії автоматів, яка дозволяє описати композитний документообіг. При створенні моделі БПБД складові, описані на стадії проектування, синтезовано у три елементи: а) множину учасників БПБД; б) множину дій, що здійснюються учасниками БПБД; с) множину станів документів, що дозволило описати та представити у формалізованому вигляді модель БПБД.

Визначено, що використовуючи побудовану модель БПБД можна створювати алгоритми в даному процесі двома способами: 1) за окремими первинними документами; 2) відповідно до суб'єктів, що забезпечують БПБД, які будуть мати вигляд формалізованих графіків документообігу, що дозволить спростити створення та управління БПБД на підприємстві.

Список використаної літератури:

1. *Арчибальд Р.* Модели жизненного цикла высокотехнологичных проектов / *Р.Арчибальд* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pmo.ru>.
2. *Ефремова Т.В.* Современный толковый словарь русского языка : в 3 т. / *Т.В. Ефремова* – Т. 2. – М. : Астрель, 2006. – 1168 с.
3. Жизненный цикл процесса // ПитерСофт. Современные технологии управления бизнесом [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://piter-soft.ru/automation/more/glossary/process/zhiznenniy-tsikl-protsesta/>.
4. *Круковский М.Ю.* Автоматная модель композитного документооборота / *М.Ю. Круковский* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.viaduk-telecom.ua/viaduk/web4.nsf/90f00a25ae61dc36c2256a13006ede81/d7f77e3d71492c47c22570220068c5ec?OpenDocument>.
5. Методы и средства моделирования бизнес-процессов : обзор [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.jetinfo.ru/Sites/new/Uploads/2004_10.7BVAD6EFC6554E8791CCBF730A438BA8.pdf.
6. Применение теории автоматов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://teorya.hut.ru/page8.htm>.
7. *Хаммер М.* Реинжиниринг корпорации : Манифест революции в бизнесе / *М.Хаммер, Дж.Чампи* ; пер с англ. *Ю.Е. Корнилович*. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 287 с.

ВОЛЬСЬКА Катерина Олександрівна – аспірант кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

– процес документування в системі бухгалтерського обліку.

ВОЛЬСЬКИЙ Олег Володимирович – здобувач кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

– бухгалтерський облік та контроль операцій з видобутку корисних копалин.

Стаття надійшла до редакції 09.10.2013

Вольська К.О. Проектування та моделювання як стадії життєвого циклу бізнес-процесу „бухгалтерське документування”

Вольская Е.А. Проектирование и моделирование как стадии жизненного цикла бизнес-процесса “бухгалтерское документирование”

Вольская Е.А. Designing and modeling as stages of life circle of business process "accounting documentation"

УДК

Проектирование и моделирование как стадии жизненного цикла бизнес-процесса “бухгалтерское документирование” / Е.А. Вольская

В статье отражены вопросы проектирования и моделирования бизнес-процесса “бухгалтерское документирование”, в результате чего построено модель бизнес-процесса “бухгалтерское документирование” и определено направления построения алгоритмов совершения данного процесса

Ключевые слова: проектирование, моделирование, бизнес-процесс, бухгалтерское документирование

УДК

Designing and modeling as stages of life circle of business process "accounting documentation" / Е.А. Вольская

The issues of designing and modeling of business process "accounting documentation" have been highlighted in the article, that made possible to build the model of business process "accounting documentation" and to outline the areas of forming of algorithms in order to realize this process

Key words: planning, modeling, business process, accounting documentation